

ONDERWERP
Memo ontsluitingsweg Landgoed Gulbergen

PROJECTNUMMER
C05058.000187.0200

DATUM
31-8-2017

ONZE REFERENTIE
079436843 C

VAN
Yvonne Sanders

AAN
A. Ras - gemeente Nuenen

Aanleiding

In het vigerende bestemmingsplan 'Landgoed Gulbergen', vastgesteld op 2 oktober 2008 door de raad van de Gemeente Nuenen c.a. is een mogelijk tracé voor een ontsluitingsweg opgenomen middels een aanduiding 'toegangsweg, respectievelijk ontsluitingsweg' (grijze blokken arcering) binnen de bestemmingen 'Bos' en 'Recreatie – evenemententerrein'. Zie onderstaand de vigerende bestemmingsplankaart. Waarbij wordt opgemerkt dat aan de gronden met de bestemming 'Recreatie – evenemententerrein' destijds goedkeuring is onthouden.

Het bestemmingsplan voor Landgoed Gulbergen wordt momenteel geactualiseerd. In 2016 heeft het voorontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegen. In dit voorontwerp bestemmingsplan is middels de aanduiding 'wetgevingszone - wijzigingsbevoegdheid' een wijzigingsbevoegdheid inzake een mogelijk tracé voor een ontsluitingsweg opgenomen. Tot op heden is de weg echter nog niet gerealiseerd.

De provincie heeft laten weten in te kunnen stemmen met het voorstel van de gemeente wat betreft het tracédeel door de bestemming 'Bos' (goedgekeurd door GS in 2009). Voor het deel van het tracé buiten de bosbestemming (i.c. in het deel 'Recreatie – evenemententerrein') waaraan door GS in 2009 goedkeuring is onthouden, zal moeten worden voldaan aan artikel 6.17 Verordening ruimte 2014, gelet op de ligging binnen de Groenblauwe mantel.

Artikel 6.17 Wegen (Verordening ruimte 2014)

De toelichting bij een bestemmingsplan dat voorziet in de aanleg of wijziging van een gemeentelijke of provinciale weg bevat:

- a. een omschrijving van het gebied waarop het voorbereidend onderzoek was gericht;
- b. een beschrijving van de aard van het verkeerskundig probleem waarop dat voorbereidend onderzoek was gericht en van de aard van de ruimtelijk relevante ontwikkelingen in het gebied;
- c. een onderbouwing van de voorkeur voor het in het plan opgenomen tracé, mede aan de hand van het voorbereidend onderzoek bedoeld onder a en b;
- d. een beschrijving van het aantal te realiseren rijstroken;
- e. een beschrijving van de te treffen maatregelen, de inpassing van die maatregelen en de ligging in het terrein;
- f. een onderbouwing dat de ontwikkeling onder toepassing van artikel 6.1, eerste lid (bescherming groenblauwe mantel), gepaard gaat met een positieve bijdrage aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken;
- g. een beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken, beperken of compenseren van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk, voor zover die voorzieningen rechtstreeks verband houden met de uitvoering van het werk.

Hierbij dient, voor het handhaven van de wijzigingsbevoegdheid, nog nader invulling te worden gegeven aan de aspecten landschap, natuur en water. Onderstaand zijn deze aspecten achtereenvolgens uitgewerkt. Bij de uiteindelijke uitwerking van de weg dient met deze aspecten, voor de gehele aanleg van de ontsluitingsweg, rekening te worden gehouden. De memo sluit af met een voorstel voor de in het ontwerp bestemmingsplan Landgoed Gulbergen 2015 (wordt 2017) op te nemen wijzigingsbevoegdheid, die uitsluitend betrekking heeft op de gronden met de bestemming 'Recreatie – evenemententerrein' uit het vigerende bestemmingsplan 'Landgoed Gulbergen' (vastgesteld d.d. 2 oktober 2008), waaraan destijds goedkeuring is onthouden.

Landschap

Landschappelijke analyse en kwaliteiten

Het plangebied maakt deel uit van het beekdal van de Hooiconkse beek. Vanaf de hoger gelegen gronden bij de A270 (18 à 19 +NAP) en de Vaarlese weg helt het terrein af tot 15 à 16 m +NAP bij de beek.

De dalbodem zelf met de twee kenmerkende parallel lopende watergangen wordt visueel bepaald door fragmenten oud broekbos, de onlangs bij de herinrichting gerealiseerde jonge bosaanplant, gras- en rietland en de begeleidende hagen.

De dalhellingen vallen op door het grootschalige, open karakter met een lichtbollend hoogteverloop en micro-reliëf. De hellingen worden over het algemeen gebruikt als weiland, plaatselijk afgewisseld met bouwland. Sterk structurerend en karakteristiek is de greppelstructuur, ten noorden van de Mierlose dijk, gericht op de sloot langs deze dijk. Dit plandeel valt tevens op door losse stukken jonge bosaanplant, onderbroken door akkers langs de A270. Ten zuiden van de Mierlose dijk lopen de greppels/sloten door tot aan de beek en verdelen het open land in lange stroken grond of slagen.

Beeldbepalend in deze omgeving zijn de zwaar met eiken beplante lanen deels evenwijdig aan de beek, plaatselijk de beek kruisend. Vooral deze lanen bepalen door hun coulisse-werking de maat en schaal in dit waardevolle beekdal-landschap.

Verder naar het oosten domineert de nieuwe stedelijke wegenstructuur van de uitbreiding van de woonwijk Brandevoort, Helmond. Ontsluitingswegen met brede zij- en middenbermen bepalen samen met rotondes en een nieuwe aansluiting op de A/N270 hier het landschap.

Foto's huidige situatie (mei 2017)

Nieuwe ontwikkelingen

Terwijl het buitengebied ter weerszijden van de Hooidonkse beek nu nog een open agrarisch karakter heeft, zal met de verdere ontwikkeling van het Landgoed Gulbergen het plangebied een intensievere benutting krijgen. Voorlopig gaan de gedachten uit naar recreatieve functies zoals evenemententerreinen, verblijfsrecreatieve ontwikkelingen met de bijbehorende verkeers- en parkeervoorzieningen.

De hoofdverkeersontsluiting van het plangebied en de nieuwe functies zal daarbij aan de oostzijde van het plangebied komen te liggen. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van de nieuwe aansluiting van Brandevoort op de A270.

Vanaf de Neervoortsedreef zal parallel aan de A270, zoals ook reeds door de gemeenteraad van gemeente Nuenen c.a. in 2002 is besloten, ook een nieuwe ontsluitingsweg naar het plangebied worden aangelegd. Deze weg zal de Mierlosedijk kruisen, tussen de Hooidonkse beek en Vaarle doorlopen en indien noodzakelijk aansluiten op de Schoutse Vennen.

Omdat de omvang, de precieze typologie en het ontwikkelingstempo van de nieuwe ontwikkelingen nog niet bekend zijn, is ook de dimensionering en tracé-keuze van de nieuwe ontsluitingsweg nog niet duidelijk. Wel zijn vanuit de landschapsanalyse en genoemde gebiedskwaliteiten elementen te benoemen die leidend dienen te zijn bij de landschappelijke inpassing van de ontsluitingsweg, nog los van de precieze toekomstige uitwerking van de weg. Ook het beleid van de verschillende overheden is hier bepalend.

Landschappelijke uitgangspunten ontsluitingsweg

Vanuit het Provinciaal en Gemeentelijk landschapsbeleid zijn de volgende algemeen landschappelijke uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkeling van het landgoed Gulbergen bepaald.

- Als onderdeel van de groene/blauwe structuur wordt in het plangebied gestreefd naar verbetering van de groene en recreatieve kwaliteiten en een juiste balans tussen rood en groen.
- Behoud en versterking van de bestaande waardevolle ruimtelijke en visueel landschappelijke kenmerken staat daarbij voorop.

Belangrijke aandachtspunten zijn:

- de kenmerkende landschapstypologie tussen bossen en beek;
- de afwisseling tussen groot- en kleinschaligheid in het bestaande cultuurland;
- het behoud van de waardevolle dragers in het landschap, zoals de monumentale lanen en dijken.

Als doelsituatie wordt een regionaal landschapspark gegeven met een "mozaieklandschap" als ruimtelijk-landschappelijk eindbeeld.

Vanuit de voorliggende landschapsanalyse zijn de volgende meer gedetailleerde uitgangspunten te bepalen:

Route

Beeldbepalende nieuwe elementen en ontwikkelingen in het beekdal van de Hooidonkse beek dienen zich uit te drukken in het authentieke ruimtelijke idioom van dit waardevolle landschap.

De oriëntatie en routeherkenning van bezoekers staat in direct verband met het profiel, het tracé en uitvoering van wegontsluiting van het plangebied gerelateerd aan zijn directe omgeving.

De voorkeur gaat er in dit verband dan ook naar uit:

- de ontsluitingsweg in zijn geheel in één stijl en opbouw uit te voeren;
- de ontsluitingsweg het karakter te geven van een kenmerkende laan in het beekdal.

Entree

De aansluiting van de ontsluitingsweg aan de wegenstructuur van Brandevoort dient uitgewerkt te worden als beeldbepalende entree naar het landgoed Gulbergen. Dit entreegebied dient bij voorkeur, ter verhoging van de herkenbaarheid, voorzien te worden van een of meerdere kenmerken van het plangebied. Hierbij ligt een open ruimte begrensd door een bosrand met daarbinnen de monding van de ontsluitingsweg als bomenlaan voor de hand.

Situatieschets entree

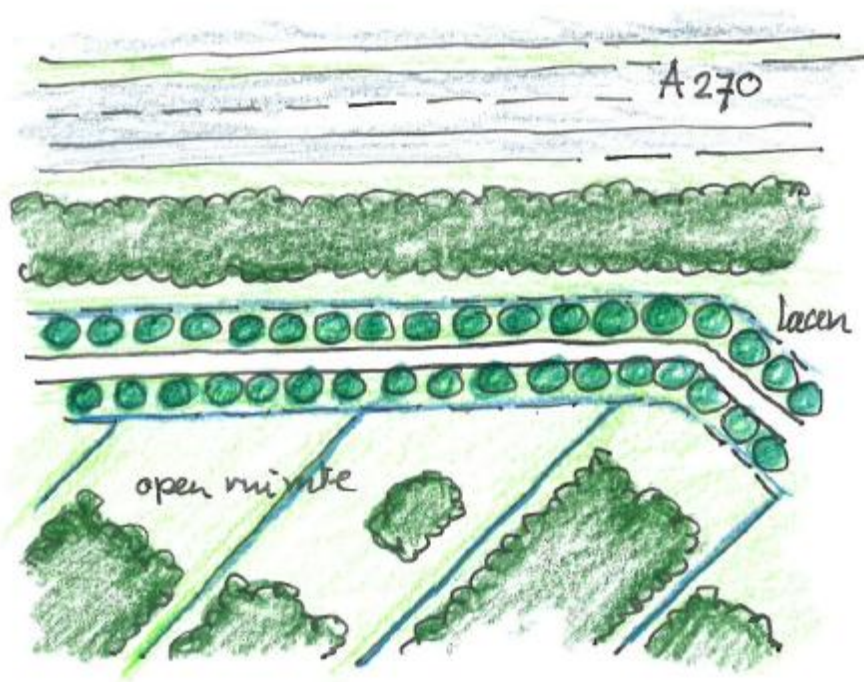
Parallel aan de A270

Daar waar de ontsluitingsweg evenwijdig aan de A270 loopt zou de weg goed als laan herkenbaar dienen te blijven. Naast de boombeplanting en brede bermen dient ook hier de ligging in de omgeving goed leesbaar te blijven.

De voorkeur gaat ernaar uit de laan met een voldoende dichte beplantingsstrook met streekeigen bosplantsoen van de A270 te scheiden. Ook in het omgevingsbeeld van de A270, met veel aandacht vragende elementen zoals op- en afritten ter hoogte van Nuenen en het plangebied, draagt een doorlopende bosstrook als afscheiding met de ontsluitingsweg bij aan de gewenste rust van de verkeersomgeving.

De ontsluitingsweg zou als herkenbare laan los tegen deze bosstrook aan kunnen komen te liggen.

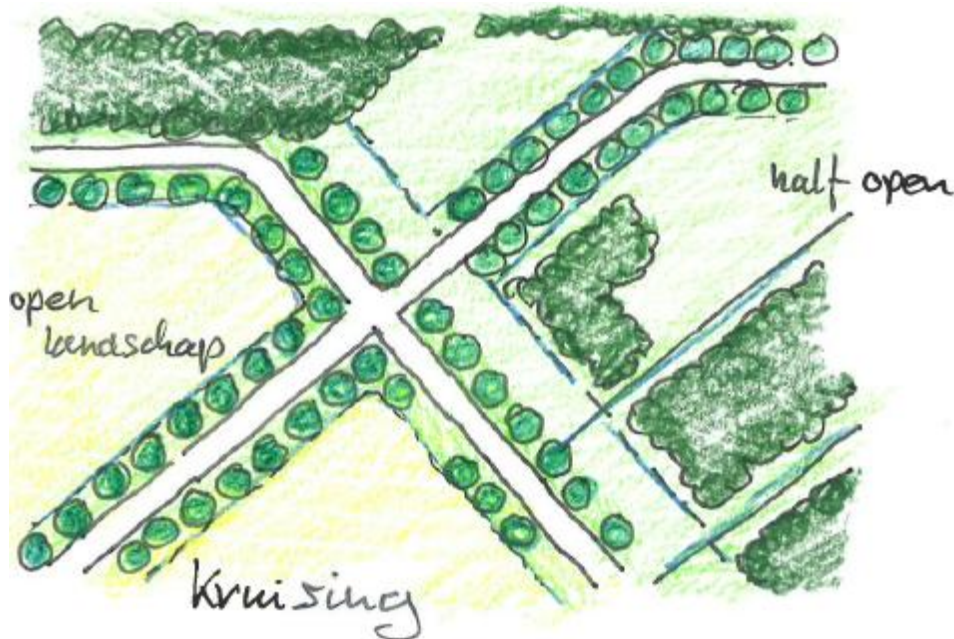
De landschapsbehandeling aan de zuidzijde van de laan dient meer open van structuur te zijn met een afwisseling van korte en lang zichtlijnen op het met verschillende bosfragmenten ingevulde slagen landschap. Het zich verplaatsen over de ontsluitingsweg wordt zo aan de noordzijde eenduidig begeleid door een continue bosbeplanting, terwijl aan de zuidzijde de afwisseling van open plekken en bosranden het beeld en de inleiding tot het beekdal bepalen.

Situatieschets langs de A270

Kruising

De voorkeur gaat er vanuit landschappelijke overwegingen naar uit om de kruising met de Mierlosedijk als traditionele kruising uit te voeren. Tezamen met de verhoogde ligging van de dijk en overgang naar het open beekdal zal dit punt als een herkenbare overgang in de route functioneren.

Situatieschets kruising

Bij de Beek

Het volgende tracé-deel van de weg parallel aan Vaarle en het beekgebied ligt in het open buitengebied.

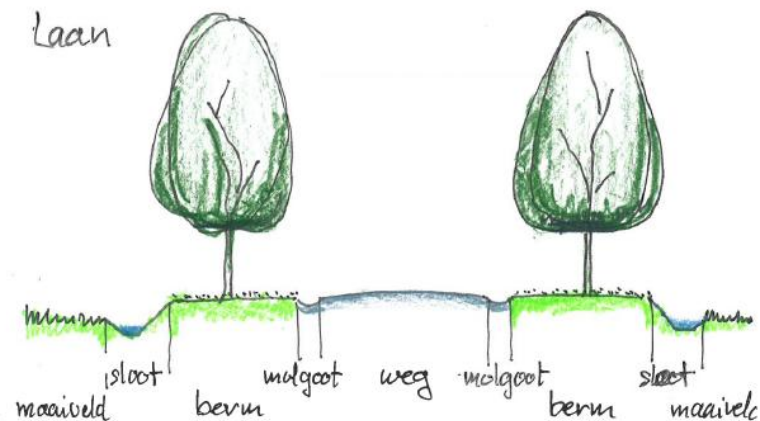
Belangrijke kenmerken zijn hier:

- het lineaire karakter van de laan;
- de ligging parallel aan de hoogtelijnen in het beekdal;
- het vrije uitzicht van en naar de laan;
- de kenmerkende opbouw van de laan.

De laan

De ontsluitingsweg dient een profiel te hebben dat direct is afgeleid van de bestaande lanen in het plangebied, zoals b.v. Vaarle zelf en de Schoutse Vennen.

- Een centrale rijbaan met een nog nader te bepalen breedte op basis van de verwachte verkeersintensiteit.
- Ter weerszijden een molgoot en brede grasbermen van 4 à 5 m breedte. Laanbeplanting in de vorm van eiken in de bermen, minimaal 2 m uit de molgoot. De eiken worden geplant in veterverband, maximaal 10 m uiteen.
- Een bermsloot ter weerszijden, die aansluit op de overige sloten en greppels.
- De voorkeur gaat uit naar een lichtverhoogde ligging van de laan t.o.v. het maaiveld.

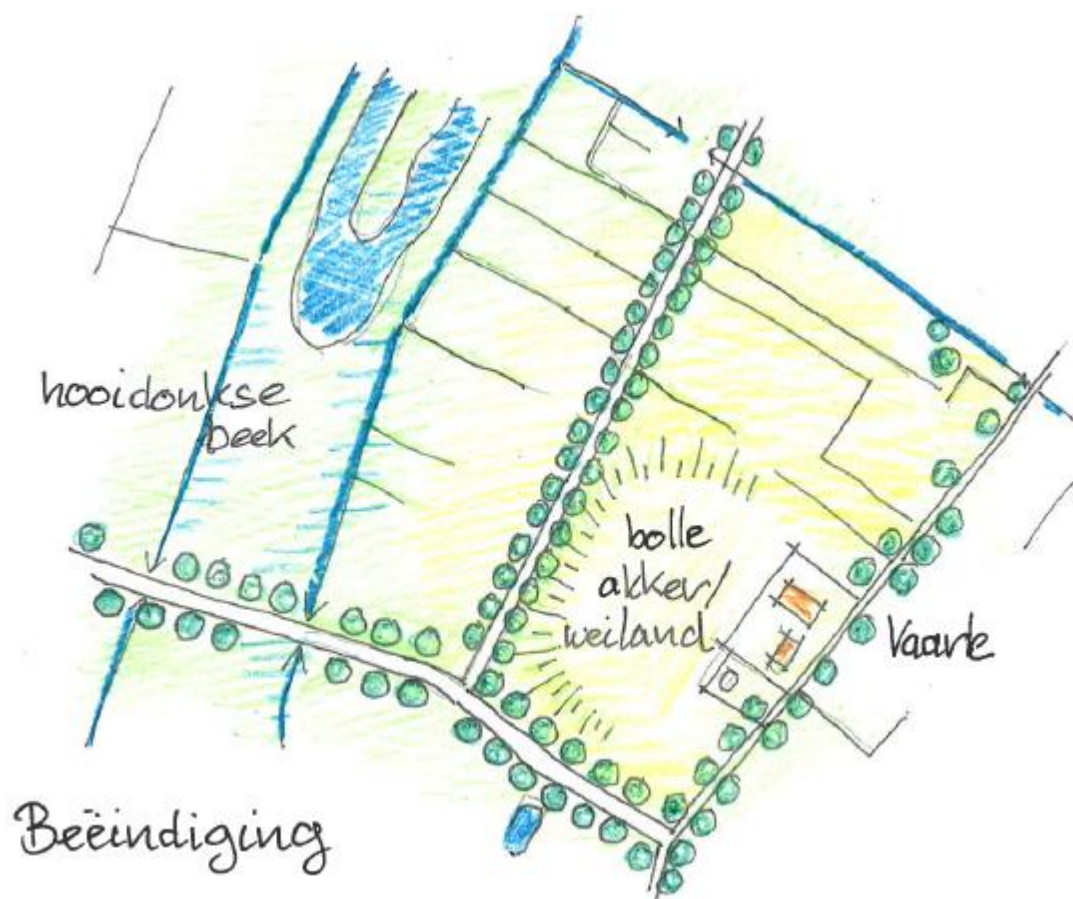

Situatieschets laan

Beëindiging

Om tot een logische en landschappelijk verklaarbare lanenstructuur te komen, dient de laan doorgetrokken te worden tot aan de Schoutse Vennen, ca. 100 m ten oosten van de beekloop, zodat een overzichtelijke T-aansluiting ontstaat

De karakteristieke bolle akker/weiland bij de aansluiting tussen Vaarle en Schoutse Vennen zal daarbij zoveel mogelijk intact worden gehouden.

Situatieschets beëindiging

Natuur

Om nader invulling te kunnen geven aan het aspect natuur is een quickscan ecologie uitgevoerd (d.d. 31 mei 2017 met kenmerk 079429520 A), die als bijlage 1 is bijgevoegd. De conclusies en aanbevelingen ten aanzien van de soorten – en gebiedsbescherming zijn onderstaand op een rij gezet.

Soortenbescherming

Op basis van de uitgevoerde habitatgeschiktheidsbeoordeling, heeft een plangebied een essentiële functie voor beschermde soorten (steenuil, verschillende soorten vleermuizen, verschillende soorten amfibieën). Gezien de verwachte negatieve effecten op deze soorten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied, dient nader onderzoek naar het leefgebied van steenuil en vliegroures van vleermuizen uitgevoerd te worden. Op basis daarvan kan beoordeeld worden of sprake is van negatieve effecten op deze soorten. Indien de sloot ter hoogte van de Vaarlesedreef wordt gedempt dient ook onderzoek naar amfibieën uitgevoerd te worden. Op basis van de resultaten van dit soortgericht onderzoek, worden bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden en of mogelijk een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming moet worden aangevraagd.

Het is in ieder geval noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen om effecten op broedvogels (waarvan nest gedurende broedperiode beschermd is) en algemeen voorkomende vrijgestelde soorten zoogdieren en amfibieën te voorkomen, in het kader van de Zorgplicht. Daarnaast dient ook rekening gehouden te worden met een toename van de verkeersintensiteit in het gebied waarvoor mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden. Zie paragraaf 3.6 voor deze maatregelen.

Mitigerende maatregelen

Voor algemeen voorkomende soorten en broedvogels (waarvan nest gedurende broedperiode beschermd is) dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden. Daarnaast dienen in het kader van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) maatregelen te worden getroffen om voldoende zorg in acht te nemen voor aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten, onder andere voor in de omgeving voorkomende grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen.

- **Zorgplicht:** Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht: werk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- **Broedvogels:** De bermen van de ontsluitingsweg dienen ongeschikt te zijn als foerageergebied om het aanrijdingsrisico te verkleinen. Ruigte, struweel en andere vegetatie zorgt voor geschikt foerageergebied en dient daarom afwezig te zijn. Verharding is een oplossing voor het ongeschikt maken van de berm.
- **Broedvogels (nestplaats gedurende broedperiode beschermd):** Voer werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden. Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecooloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.
- **Grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen:** Langs het gehele traject dient een wildraster gerealiseerd te worden. Deze dient aan te sluiten op het wildraster ter hoogte van de Vaarlesedreef. Dit wildraster dient voor de betreffende soortgroepen te functioneren. Voorkomen dient te worden dat dieren door het wildraster op worden gesloten. Derhalve wordt gekozen om onderhoudsvriendelijke voorzieningen te treffen, zoals uittreedplaatsen. Wanneer gekeken wordt naar de bestaande wildrasters en de geadviseerde wildrasters zal het buitengebied versnipperd worden voor grondgebonden zoogdieren, reptielen en amfibieën. Dit kan tot uitkomst hebben dat er deelpopulaties ontstaan die gevoelig zijn voor uitsterven. Derhalve wordt geadviseerd om faunavoorzieningen te realiseren. Hierbij kan gedacht worden aan een dassentunnel die door meerdere soorten gebruikt kan worden. Ook kan ter hoogte van Mierlosedijk bij de parallel lopende sloot een duiker met voorzieningen, zoals een loopplank, gerealiseerd worden.
- Indien werkzaamheden bij de sloot ter hoogte van Mierlosedijk tussen februari en november uitgevoerd worden dient voor de start van de werkzaamheden door een deskundig ecooloog geïnspecteerd te worden of (beschermde) amfibieën voorkomen. Zo ja, dienen deze dieren en/of eieren te worden weggevangen en in geschikte watergangen in de omgeving worden uitgezet.

Gebiedsbescherming

Het gebruik van de ontsluitingsweg heeft mogelijk effect op het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven als gevolg van stikstofdepositie door veranderingen in de netwerkfunctie van wegen. Op basis daarvan dient een voortoets te worden uitgevoerd met een verkeerskundige analyse van de nieuwe netwerkfunctie van wegen, voordat iets gezegd kan worden over mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het NNB. De ruimtelijke ontwikkeling leidt tot ruimtebeslag van het NNB en mogelijk is sprake van versnippering en externe werking als gevolg van (geluids)verstoring. Er dient dan ook een aanvullende toets te worden uitgevoerd met een uitgebreide effectbeschrijving in het kader van zowel negatieve effecten als gevolg van versnippering en externe werking. In het kader van het ruimtebeslag dient een compensatieopgave te worden vastgesteld, conform de regels van de provincie

Water

Waterplan

De gemeente Nuenen c.a., Waterschap De Dommel, Provincie Noord-Brabant en Brabant Water hebben de intentie uitgesproken samen een Waterplan op te stellen voor het grondgebied van de gemeente Nuenen c.a..

Het gemeentelijk waterplan is de planvorm waar gemeente en Waterschap elkaar vinden op watergebied. Het vertrekpunt voor het Waterplan is altijd de lokale situatie en de lokale problematiek. Met dit vertrekpunt wordt binnen de daartoe gestelde beleidsmatige en wettelijke kaders en de wensen en ambities van de betrokken wateractoren gezocht naar een gemeenschappelijke visie. In het Waterplan is die visie beschreven en vertaald naar heldere doelen voor oppervlaktewater, grondwater, riolering, ecologie, beleving, beheer en onderhoud, etc. De daaruit voortkomende maatregelen zijn opgenomen in een uitvoeringsprogramma.

Voor de gemeente Nuenen c.a. is een integrale watervisie opgesteld met een lokale uitwerking voor de kern van Nuenen. De integrale visie komt tegemoet aan de geïnventariseerde knelpunten, vertaalt kansen in projecten, geeft uitwerking aan vigerend beleid en houdt rekening met de toekomst. De watervisie bindt al deze elementen in één logisch geheel. Daarbij geeft de watervisie invulling aan de principes van duurzaam waterbeheer zoals vastgelegd in de diverse beleidsstukken en wil de watervisie invulling geven aan de relatie van water met de ruimtelijke ordening, met recreatie en met de beleving en waardering voor water. De opstellers van de visie hebben zich daartoe tot doel gesteld dat de visie helder moet zijn, logisch en eenvoudig uit te leggen aan bestuur en burger.

De belangrijkste principes voor duurzaam waterbeheer zijn als volgt verwoord:

- Vasthouden, bergen en dan pas afvoeren.
- Schoon houden, scheiden, zuiveren.
- Vergroten van de gebruikswaarde en de belevingswaarde.

De mate waarin de genoemde principes worden doorgevoerd zijn een maat voor de duurzaamheid en zijn dus representatief voor het ambitieniveau van de gemeente, het waterschap en de waterpartners.

Centraal in de visie staat het verbeteren van het watersysteem op regionaal niveau door lokale maatregelen. Dit wordt verwezenlijkt door de principes voor duurzaam waterbeheer juist daar in te zetten waar maximale effecten te behalen zijn tegen minimale kosten. Werk met werk maken en de Nuenense maat kunnen als leidende principes worden toegevoegd aan de genoemde principes voor duurzaam waterbeheer.

De visie is erop gericht verdroging tegen te gaan, piekafvoeren te reduceren en de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. Door gelijktijdig de inrichting voor fauna en de mogelijkheden voor beleving en recreatie te verbeteren ontstaat een in meerdere opzichten duurzame situatie.

Concreet betekent de visie dat:

- alle nieuwe ontwikkelingen worden voorzien van een gescheiden rioleringsstelsel;
- het regenwater afkomstig van verharding wordt geïnfiltreerd in de bodem zodat de grondwateraanvulling toeneemt zonder dat dit leidt tot grondwateroverlast;
- aanwezig oppervlaktewater wordt ingezet voor waterberging waardoor de afvoerpiek naar de rivieren en beken wordt verkleind;
- waterberging zoveel mogelijk wordt gecombineerd met de inrichting van zones voor flora en fauna met recreatief medegebruik;
- voordat oppervlaktewater Nuenen of een van de kernen verlaat wordt het zo mogelijk nagezuiverd door het door helofytenfilters te leiden;
- bij de inrichting van waterpartijen nadrukkelijker rekening wordt gehouden met flora, fauna en recreatief medegebruik;
- door twee nieuwe waterverbindingen tussen de kern Nuenen en de Kleine Dommel stad en land worden verbonden. Dit biedt kansen voor recreatie, flora en fauna.

Het regenwater afkomstig van de ontsluitingsweg zal worden opgevangen en afgevoerd via bermsloten.

Voorstel wijzigingsbevoegdheid

Op basis van bovenstaande wordt voorgesteld de wijzigingsbevoegdheid uit het voorontwerp bestemmingsplan als onderstaand weergegeven aan te vullen:

wetgevingszone - wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming ter plaatse van de aanduiding 'wetgevingszone - wijzigingsbevoegdheid' wijzigen in de bestemming 'Verkeer', voor de aanleg en instandhouding van een ontsluitingsweg, bestaande uit ten hoogste vier rij- c.q . opstelstroken. Een en ander mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- a. de kwaliteit van de openbare ruimte;
- b. de verkeersveiligheid;
- c. de sociale veiligheid;
- d. de bebouwingsmogelijkheden en gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden en bouwwerken;
- e. het milieu;
- f. de kwaliteiten van het landschap, waarbij:
 - de groene en recreatieve kwaliteiten worden verbeterd en een juiste invulling wordt gegeven aan de balans tussen rood en groen;
 - behoud en versterking van de bestaande waardevolle ruimtelijke en visueel landschappelijke kenmerken voorop staat;
 - de ontsluitingsweg:
 - in zijn geheel en in één stijl en opbouw dient te worden uitgevoerd;
 - het karakter van een kenmerkende laan in een beekdal dient te krijgen,
 - met een profiel dat direct is afgeleid van de bestaande lanen in het plangebied;
 - waar deze parallel aan de A270 loopt met een voldoende dichte beplantingsstrook met streekeigen bosplantsoen van de A270 gescheiden dient te worden;
 - vanuit verkeersveiligheid doorgetrokken dient te worden tot aan de Schoutse Vennen ter hoogte van de bestaande bocht in deze weg;
 - eenduidig en landschappelijk alsmede verkeerskundig verantwoord aansluit op de wegenstructuur van Brandevoort als beeldbepalende entree naar het landgoed Gulbergen;
- g. de aanwezige ecologische waarden ter plaatse van de wijzigingsbevoegdheid, waarbij rekening dient te worden gehouden met:
 - aanwezige beschermde soorten;
 - aantasting NNB en bijbehorende compensatie;
 - nabijheid van Natura 2000-gebied;
- h. voor het aspect water de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:
 - het regenwater afkomstig van verharding wordt geïnfiltreerd in de bodem zodat de grondwateraanvulling toeneemt zonder dat dit leidt tot grondwateroverlast;
 - aanwezig oppervlaktewater wordt ingezet voor waterberging waardoor de afvoerpiek naar de rivieren en beken wordt verkleind;
 - waterberging zoveel mogelijk wordt gecombineerd met de inrichting van zones voor flora en fauna met recreatief medegebruik;
 - bij de inrichting van waterpartijen nadrukkelijker rekening wordt gehouden met flora, fauna en recreatief medegebruik.

Bij de invulling van de aspecten natuur en landschap dient rekening te worden gehouden met de memo "LG Gulbergen – uitgangspunten wijz bvh" die als bijlage bij de toelichting is gevoegd.

Bijlage 1 – Quicksan ecologie

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

Ontsluitingsweg Landgoed Gulbergen

31 MEI 2017

Contactpersonen

JASPER OSTERTHUN
Ecoloog

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1018
5200 BA 's-
Hertogenbosch
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Leeswijzer	4
2	PLANGEBIED EN ONTWIKKELING	5
3	SOORTBESCHERMING	7
3.1	Wettelijk kader	7
3.2	Methode	7
3.3	Resultaten	8
3.4	Effectbeschrijving en -beoordeling	10
3.5	Toetsing	11
3.6	Conclusie en advies	13
4	GEBIEDSBESCHERMING	14
4.1	Wettelijk kader	14
4.1.1	Natura 2000	14
4.1.2	Natuurnetwerk Brabant	14
4.2	Methode	15
4.3	Resultaten	15
4.3.1	Natura 2000	15
4.3.2	Natuurnetwerk Brabant	16
4.4	Effectbeschrijving en -beoordeling	16
4.5	Conclusie en advies	16
5	BRONNEN	17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op basis van de aanvullende werkzaamheden die worden uitgevoerd voor de ontsluitingsweg Landgoed Gulbergen, zoals beschreven in het memo “Aanvullende werkzaamheden ontsluitingsweg Landgoed Gulbergen”, d.d. 13 april 2017 met kenmerk 079314403 B, dient (actualiserend) onderzoek te worden uitgevoerd, waaronder naar ecologie. Daarom is onderliggende Quicksan Ecologie uitgevoerd.

Onderliggende rapportage betreft een quickscan met betrekking tot beschermde soorten en gebieden, zie bijlage A voor het wettelijk kader van de soortenbescherming en de gebiedsbescherming. Het uitgangspunt van deze quickscan is om wettelijke overtredingen te voorkomen, indien negatieve effecten te verwachten zijn, dienen mitigerende of compenserende maatregelen getroffen te worden. Daarnaast is het mogelijk dat een ontheffing aangevraagd dient te worden. Eventueel te nemen vervolgstappen zijn inzichtelijk gemaakt.

Aangezien slechts enkele bomen worden gekapt en er veel nieuwe bomen worden aangeplant, is de Boswet niet relevant, deze is dan ook niet meegenomen in onderliggende quickscan.

1.2 Leeswijzer

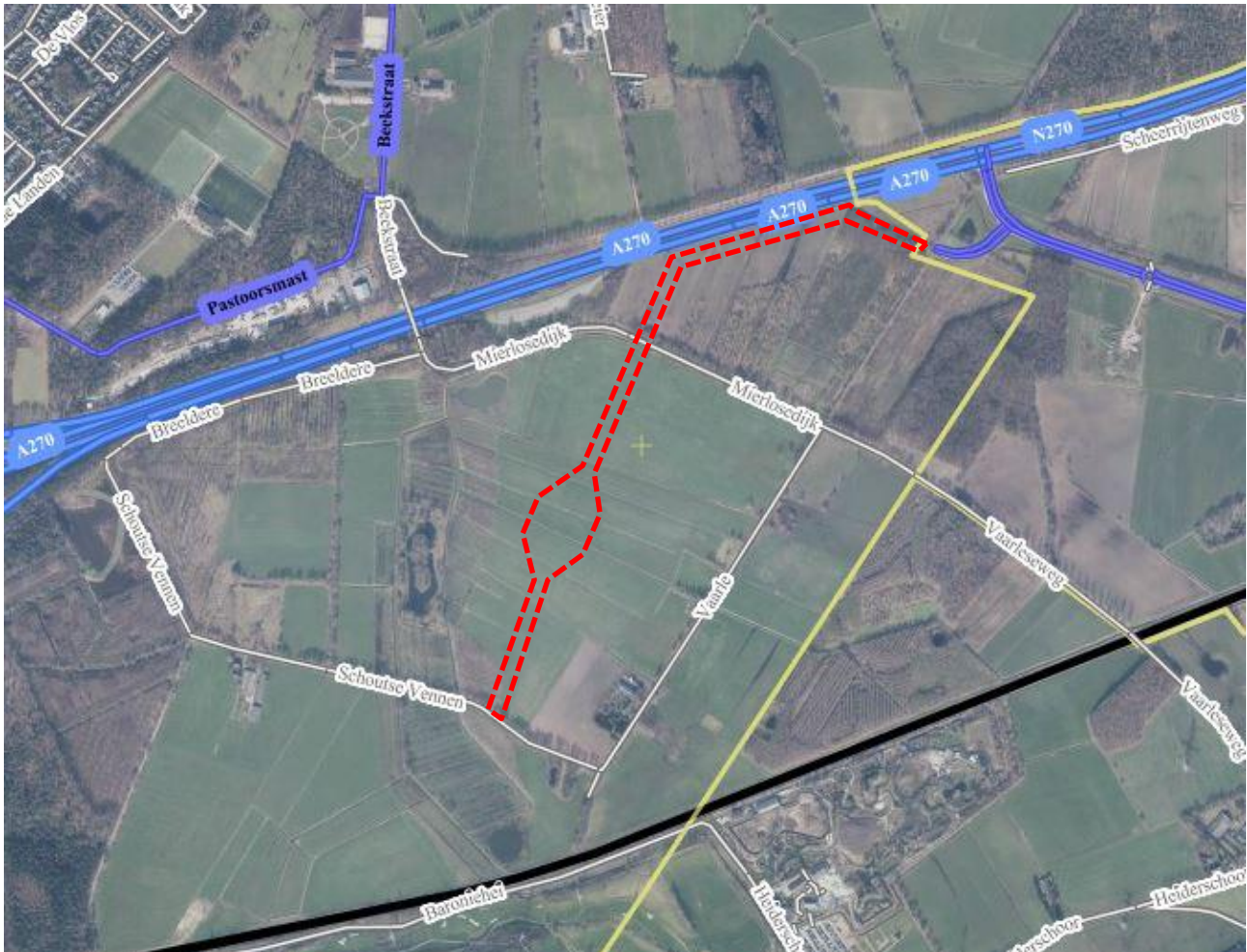
In het volgende hoofdstuk is het plangebied en het voornemen beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van de quickscan opgenomen, aansluitend vindt de effectbeoordeling en toetsing aan de Wnb plaats. In hoofdstuk 4 zijn vervolgens de te nemen vervolgstappen en de conclusie van het onderzoek opgenomen.

In bijlage A is het wettelijk kader van de Wnb met betrekking tot soortenbescherming en de gebiedsbescherming opgenomen. Bijlage B betreft een foto-impressie van het plangebied. In bijlage C zijn de bevindingen quickscan, die betrekking heeft op de soortenbescherming, opgenomen.

2 PLANGEBIED EN ONTWIKKELING

Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten zuidoosten van Nuenen en ten zuiden van de A270 en vormt het buitengebied van Nuenen. In bijlage B is een foto-impressie van het plangebied opgenomen. Binnen het plangebied zijn akkerlanden, sloten, eiken- en beukenlanen en graslanden te vinden. In de omgeving zijn loofbossen, gras- en akkerlanden te vinden. Daarnaast zijn twee poelen aanwezig ter hoogte van de Vaarlesedreef en de Mierlosedijk. Bij de wegen in de omgeving van de poelen zijn wildrasters aanwezig.

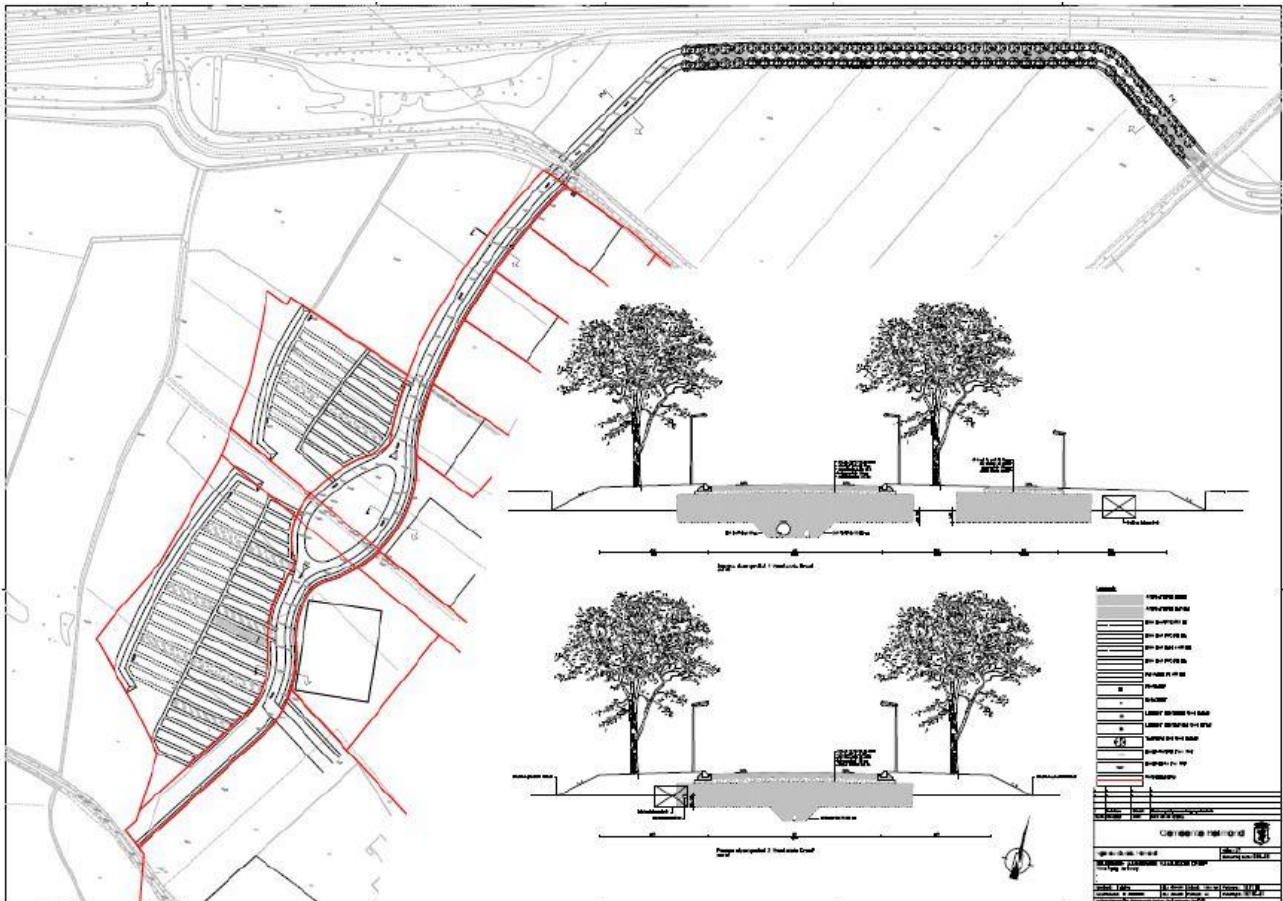

Figuur 1. Luchtfoto, globale ligging plangebied; rood (www.globespotter.cyclomedia.nl)

Ontwikkeling

In figuur 2 is de nieuwe ontsluitingsweg opgenomen. Deze ontsluitingsweg sluit aan op Vaarlesdreef ten noordoosten van het plangebied, loopt deels parallel langs de A270 en gaat vervolgens richting het zuidwesten waarbij de Mierlosedijk wordt doorkruist en vindt aansluiting op de Schoutse Vennen.

De akkerlanden, graslanden en watergangen binnen het plangebied dienen voor de realisatie van de ontsluitingsweg geëgaliseerd te worden. Langs het deel vanaf de Vaarlesdreef tot het einde van het deel dat parallel langs de A270 ligt, wordt een bomenlaan aangeplant. Er wordt van uit gegaan dat enkele bomen worden gekapt en struiken worden verwijderd en daarnaast dat watergangen worden gedempt.

Figuur 2. Plankaart ontsluitingsweg.

3 SOORTBESCHERMING

3.1 Wettelijk kader

De soortenbescherming van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. De Wnb kent drie verschillende beschermingsregimes:

- Vogelrichtlijnsoorten
- Habitatrichtlijnsoorten
- Andere soorten

De verbodsbepalingen zijn een belangrijk onderdeel van de Wnb. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld. Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van beschermde soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren (artikelen 3.1 Vogelrichtlijnsoorten, 3.5 Habitatrichtlijnsoorten en 3.10 Andere soorten). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 1.11).

De provincies en het Rijk hebben in haar verordeningen uit de lijst van 'andere soorten' diersoorten aangewezen waarvoor een vrijstelling geldt en dus geen ontheffing van verbodsbepalingen voor hoeft te worden aangevraagd. Deze lijst met vrijgestelde soorten is per provincie verschillend. De zorgplicht is in alle gevallen van toepassing.

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet -wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt- een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden. Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per beschermingscategorie.

Een nadere toelichting op het wettelijk kader is opgenomen in Bijlage A.

3.2 Methode

Ten behoeve van deze Quicksan met betrekking tot de beschermde soorten is een bureauonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd. Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van vrij beschikbare informatie, zoals verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen vijf jaar. De volgende onderzoeken zijn eerder al uitgevoerd in de omgeving van het huidige plangebied, relevante informatie is in onderliggende quickscan meegenomen.

- Grontmij, 2007. Natuurplan Landgoed Gulbergen. Toetsing verstoring beschermde natuurwaarden, Grontmij Eindhoven.
- Arcadis, 2012. Strategie Ffwet Gulbergen. D.d. 16 oktober 2012.
- Arcadis, 2013. Quick scan natuurwetgeving Landgoed Gulbergen. D.d. 18 december 2013.
- Arcadis, 2013. Sloop Schoutse Vennen. D.d. 2 oktober 2013.
- Arcadis, 2013. Steenuilenonderzoek Landgoed Gulbergen. D.d. 11 oktober 2013.
- Arcadis, 2014. Vervolg natuur Gulbergen. D.d. 15 januari 2014.

Het veldbezoek is uitgevoerd op 12 april 2017 door heer J. Osterthun, ecooloog van Arcadis. De omstandigheden tijdens het veldbezoek waren licht bewolkt en circa 18°C. Er was sprake van een windkracht van 2 Bft. Het onderzoek bestond uit het uitvoeren van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Dit is een veldonderzoek waarbij op basis van de fysieke kenmerken van het plangebied een indicatie wordt gegeven van het mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten.

Tijdens het veldbezoek is hiertoe globaal geïnventariseerd of en welke soorten (mogelijk) in en om het gebied aanwezig zijn. Hierbij is aandacht besteed aan alle relevante soortgroepen en beoordeeld of mogelijke standplaatsen, verblijfplaatsen, voortplantingsplaatsen of leefgebieden binnen of in de directe omgeving van het ingreepgebied (kunnen) worden aangetast bij ontwikkelingen.

3.3 Resultaten

De volgende tabel geeft een overzicht van de functie van het plangebied voor verschillende soortgroepen op basis van bureaustudie en veldonderzoek. In de bijlage C zijn foto's van de bevindingen opgenomen.

Tabel 1: Aanwezigheid en functie leefgebied beschermde soorten per soortgroep.

Soortgroep	Bureauonderzoek en veldbezoek	Conclusie
Planten	Er zijn binnen het plangebied geen waarnemingen bekend van beschermde planten (NDFF). Voor het huidige plangebied geldt dat de omstandigheden binnen het plangebied voedselrijk zijn en de akkerlanden, graslanden en bermen worden intensief beheerd. Groeiplaatsen van beschermde soorten zijn daarom uitgesloten.	Beschermde planten komen niet voor.
Broedvogels (nestplaats gedurende broedperiode beschermd)	Tijdens het veldbezoek zijn algemeen voorkomende soorten waargenomen, zoals spreeuw, houtduif, merel en ekster. Binnen het plangebied zijn geen nestplaatsen aangetroffen. Bij een aantal eiken van de eikenlaan langs de Mierlosedijk zijn holtes aangetroffen waarvan één in gebruik was als nestplaats van spreeuw. Ruigte, struiken en bomen binnen het plangebied vormen potentiële nestplaatsen. De akker- en graslanden binnen het plangebied zijn ongeschikt voor weidevogel omdat er in de omgeving veel uitkijkplaatsen zijn voor predatoren, zoals buizerd en havik.	Ruigte, struiken en bomen vormen potentiële nestplaatsen.
Broedvogels (nestplaats jaarrond beschermd)	Binnen en in de omgeving van het plangebied zijn verschillende waarnemingen bekend van broedvogels met jaarrond beschermde nestplaats, namelijk: buizerd, havik, torenvalk, sperwer, kerkuil, steenuil, huismus en gierzwaluw (NDFF). Uit soortgericht onderzoek (Arcadis, 2013) is gebleken dat steenuil binnen het plangebied aanwezig is. Door het ontbreken van gebouwen binnen het plangebied kunnen gebouwgebonden soorten, zoals huismus en gierzwaluw worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nestplaatsen en soorten van jaarrond beschermde nestplaatsen waargenomen. Ook zijn geen potentiële nestplaatsen, zoals holte in boom, aangetroffen. Het buitengebied, waar het plangebied onderdeel van uitmaakt, vormt door de bosschages en de graslanden een geschikt leefgebied van soorten, zoals buizerd, havik, torenvalk, sperwer, steenuil, kerkuil en ransuil. Huismus en gierzwaluw zijn gebonden aan bebouwing en kunnen worden uitgesloten. Buizerd, havik, torenvalk, sperwer, kerkuil en ransuil hebben een relatief groot leefgebied. Hierbij valt te denken aan 60 tot 1200 hectare. Aangezien het plangebied een aantal hectare bestrijkt is sprake van een relatief klein gebied en kan worden uitgesloten dat er sprake is van essentieel leefgebied van de hierboven genoemde soorten. De steenuil heeft een kleiner territorium; 5 tot 30 hectare. Voor deze soort kan het plangebied wel een essentiële functie als leefgebied hebben.	Jaarrond beschermde nestplaatsen zijn afwezig. Binnen het plangebied is geen essentieel leefgebied aanwezig.
Grondgebonden zoogdieren	In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren, zoals das en eekhoorn (NDFF). Ook zijn algemeen voorkomende soorten waargenomen, zoals ree, bunzing, haas, egel en muisachtigen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten en algemeen voorkomende soorten waargenomen. Wel zijn in de omgeving van het plangebied graafsporen en haren van das aangetroffen. Binnen het plangebied zijn geen sporen, zoals wissel, graafsporen, haren of verblijfplaatsen aangetroffen. Het is daarom uitgesloten dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de das. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van eekhoorn aangetroffen. Daarnaast vormen de bosschages in de omgeving meer beschutting en voedsel waardoor aangenomen kan worden dat de aanwezige bomen binnen het plangebied niet van essentieel belang zijn voor mogelijk voorkomende eekhoorns. Het plangebied vormt ook geschikt leefgebied voor marterachtigen, zoals boom- en steenmarter. Er zijn verder geen sporen aangetroffen. Gezien de afwezigheid van verblijfplaatsen en het ontbreken van sporen in het plangebied en de omgeving kan worden uitgesloten dat het plangebied een essentiële functie als leefgebied heeft. Voor beschermde soorten, zoals das, eekhoorn en marterachtigen, is het wel mogelijk dat het plangebied onderdeel uitmaakt van het dispersiegebied; individuen die op zoek zijn naar een nieuw territorium kunnen tijdelijk in het plangebied aanwezig zijn.	Beschermde soorten zoals eekhoorn en das kunnen binnen het plangebied voorkomen. Gelet op de omgeving heeft het plangebied geen essentiële functie voor deze soorten. Verder kunnen ook algemeen voorkomende soorten voorkomen, zoals ree, haas, konijn, egel, vos, muisachtigen en kleine marterachtigen.

Soortgroep	Bureauonderzoek en veldbezoek	Conclusie
	In de bosschage ter hoogte van de Vaarlesedreef zijn reeën waargenomen. Ook andere algemeen voorkomende soorten, zoals haas, konijn, egel, vos, muisachtigen en kleine marterachtigen kunnen voorkomen binnen het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van deze soorten waargenomen.	
Vleermuizen	In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van gewone-, ruige dwergvleermuis en laatvlieger (NDFF). Binnen het plangebied zijn geen holtes in bomen aangetroffen die mogelijk kunnen functioneren als verblijfplaats van vleermuizen. Eiken in de omgeving van de Mierlosedijk en Schoutse Vennen kennen wel holtes die mogelijk functioneren als verblijfplaats. De eikenlanen van de Mierlosedijk en Schoutse vennen en de bosrand van de bosschage ter hoogte van de Vaarlesedreef vormen mogelijk een essentiële vliegrouete. Indien vleermuizen aanwezig zijn, zal voornamelijk in de luwte van de bosrand en de laanbomen gefoerageerd worden. Aangezien in de omgeving voldoende bosschages met luwe plekken te vinden zijn, is het uitgesloten dat het plangebied een essentieel foerageergebied vormt.	Binnen het plangebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen aanwezig. De lanenbeplanting van de Mierlosedijk en Schoutse Vennen en de bosrand ter hoogte van Vaarlesedreef vormen mogelijk een essentiële vliegrouete. Essentieel foerageergebied is uitgesloten.
Amfibieën	In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van alpenwatersalamander (NDFF). Uit de verspreidingsgegevens (RAVON) komt naar voren dat het plangebied binnen het verspreidingsgebied van rugstreeppad, heikikker, poelkikker en kamsalamander ligt. Binnen het plangebied liggen sloten die gezien het heldere water, plantenrijke karakter en de flauwe oever, geschikt zijn voor amfibieën. De plangebied ter hoogte van Mierlosedijk bestrijkt maar een relatief kleine deel van de sloot. Het is daarom uitgesloten dat dit deel van de sloot essentieel leefgebied vormt. De sloot ter hoogte van de Vaarlesedreef vormt mogelijk wel een essentieel leefgebied. Van de mogelijke voorkomende beschermde amfibieën, zie soorten hierboven, is alleen de kamsalamander gebonden aan diepe poelen. Geschikte poelen zijn wel in de omgeving aanwezig maar door het ontbreken van geschikte overwinteringsplaatsen binnen het plangebied, zoals muizenholen en takafval, kan aanwezigheid van kamsalamander worden uitgesloten. Ook voor de andere soorten geldt dat geschikt overwinteringsplaatsen ontbreken. Naast beschermde soorten kunnen ook algemeen voorkomende soorten voorkomen, zoals bastaard- en meerkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander.	Beschermde soorten, zoals alpenwatersalamander, poelkikker, heikikker en rugstreeppad kunnen voorkomen in de sloten. Algemeen voorkomende soorten, zoals bastaard- en meerkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander komen mogelijk ook voor.
Reptielen	Er zijn geen waarnemingen bekend van reptielen in de omgeving van het plangebied (NDFF). Volgens verspreidingsgegevens (RAVON) kunnen levendbarende hagedis en hazelworm voorkomen binnen het plangebied. Een vereiste voor het leefgebied van reptielen is voldoende beschutting, zoals struiken en ruigte. Binnen het plangebied ontbreekt beschutting waardoor essentieel leefgebied afwezig is. Wel zijn in de omgeving, zoals ter hoogte van de Vaarlesedreef, loofbos te vinden. Hier is voldoende beschutting te vinden voor reptielen, zoals de levendbarende hagedis en de hazelworm. Het is wel mogelijk dat het plangebied tijdelijk gebruikt wanneer een soort zich verspreid. Gezien de verspreidingsgegevens van reptielen kunnen alleen de levendbarende hagedis en hazelworm voorkomen.	Reptielen kunnen tijdelijk in het plangebied voorkomen. Het plangebied vormt geen essentieel leefgebied.
Vissen	Er zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen in de omgeving van het plangebied (NDFF). Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat de sloten binnen het plangebied niet jaarrond waterhoudend zijn en daarom ongeschikt zijn als leefgebied van (beschermde) vissen.	Beschermde vissen komen niet voor.
Ongewervelden	In de omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van (beschermde) ongewervelden (NDFF). Volgens de verspreidingsgegevens van libellen (Libellennet) ligt het plangebied aan de rand van het verspreidingsgebied van de gaffellibel. Deze soorten is echter gebonden aan rivieren en grote beken. Door afwezigheid van deze type oppervlaktewateren kan aanwezigheid worden uitgesloten. Ook voor andere beschermde libellen geldt dat de aanwezigheid van beken, rivieren of laagveenmoerassen een vereiste is. Door het ontbreken van deze type oppervlaktewateren kunnen beschermde libellen worden uitgesloten. Door het ontbreken van kruidenrijke vegetatie en zonnige mantel- en	Beschermde ongewervelden komen niet voor.

Soortgroep	Bureauonderzoek en veldbezoek	Conclusie
	zoomvegetatie kunnen beschermde vlinders worden uitgesloten. De sloten binnen het plangebied zijn niet jaarrond waterhoudend. Daarom is de aanwezigheid van watergebonden soorten, zoals de gestreepte waterroofkever en platte schijfhoren, uitgesloten.	

3.4 Effectbeschrijving en -beoordeling

Hieronder is per mogelijk voorkomende soortgroep een beschrijving gegeven van mogelijke effecten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden. Er geldt een vrijstelling voor de binnen het plangebied algemeen voorkomende soorten grondgebonden zoogdieren (ree, haas, muisachtigen, egel, konijn, vos en kleine marterachtigen) en algemeen voorkomende amfibieën (bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander), zie Bijlage A. Voor deze soorten geldt de zorgplicht, zie verder in paragraaf 3.6.

Tabel 2: Effecten per soort(groep) als gevolg van werkzaamheden.

Soort(groep) (beschermings- categorie)	Beschrijving effecten
Broedvogels Buizerd, havik, torenvalk, sperwer, kerkuil en ransuil (jaarrond beschermd nest)	Door een toename van de verkeersintensiteit neemt mogelijk het aantal verkeersslachtoffers toe. → mogelijk effect.
Steenuil (jaarrond beschermde nestplaats) (Vogelrichtlijnsoorten)	De werkzaamheden leiden mogelijk tot verstoring van het foerageergebied. → mogelijk effect. De herinrichting van het plangebied leidt mogelijk tot aantasting van het foerageergebied waardoor mogelijk de verblijfplaats en het territorium verlaten wordt. → mogelijk effect. Door een toename van de verkeersintensiteit neemt mogelijk het aantal verkeersslachtoffers toe. → mogelijk effect.
Broedvogels (nestplaats gedurende broedperiode beschermd) (Vogelrichtlijnsoorten)	Bij werkzaamheden in het broedseizoen gaan mogelijk nesten van broedvogels verloren. Dit leidt tot verstoring en vernieling van nesten en tot het vernielen van broedsels of legsels van vogels. → mogelijk effect Bij werkzaamheden in het broedseizoen worden broedende vogels mogelijk verstoord. → mogelijk effect Door een toename van de verkeersintensiteit neemt mogelijk het aantal verkeersslachtoffers toe. → mogelijk effect.
Grondgebonden zoogdier Das, eekhoorn, marterachtigen (Andere soorten)	Door een toename van de verkeersintensiteit neemt mogelijk het aantal verkeersslachtoffers toe. → mogelijk effect.
Vleermuizen (Habitatrichtlijnsoorten)	Werkzaamheden ter hoogte van wegen Mierlosedijk en Schoutse Vennen en de bosschage van de Vaarlesedreef leiden mogelijk tot verstoring van een vliegroute. → mogelijk effect Bij het verwijderen van bomen leidt mogelijk tot aantasting van een vliegroute. → mogelijk effect Door het gebruik van kunstverlichting worden mogelijke vliegroutes verstoord. → mogelijk effect Door een toename van de verkeersintensiteit neemt mogelijk het aantal verkeersslachtoffers toe. → mogelijk effect.
Amfibieën Heikikker, poelkikker, rugstreeppad (Habitatrichtlijnsoorten)	Bij het dempen van watergangen gaat mogelijk voortplantingswater verloren. → mogelijk effect Bij het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen dieren gedood worden. → mogelijk effect Door een toename van de verkeersintensiteit neemt mogelijk het aantal verkeersslachtoffers toe. → mogelijk effect.
Amfibieën Alpenwatersalamander (Andere soorten)	Bij het dempen van watergangen gaat mogelijk voortplantingswater verloren. → mogelijk effect Bij het uitvoeren van de werkzaamheden kunnen dieren gedood worden. → mogelijk effect Door een toename van de verkeersintensiteit neemt mogelijk het aantal verkeersslachtoffers toe. → mogelijk effect.
Reptielen Levendbarende hagedis, hazelworm (Andere soorten)	Door een toename van de verkeersintensiteit neemt mogelijk het aantal verkeersslachtoffers toe. → mogelijk effect.

3.5 Toetsing

In de onderstaande tabellen is per soortgroep op basis van de effectbeschrijving in de vorige paragraaf aangegeven welke verbodsbepalingen van de Wnb mogelijk worden overtreden als gevolg van de werkzaamheden. Hierbij is onderscheid gemaakt in de beschermingscategorieën zoals deze in de Wnb worden aangehouden, namelijk: Vogels- en Habitatrichtlijn soorten. De verbodsartikelen die niet van toepassing zijn worden vervolgens kort toegelicht.

Vogelrichtlijnsoort

Tabel 3 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Gevolg van
Buizerd, havik, torenvalk, sperwer, kerkuil en ransuil	X				Toename verkeersintensiteit
Steenuil	X	X			Aantasting en verstoring leefgebied door werkzaamheden. Toename van verkeersintensiteit
Broedvogels (nest gedurende broedperiode beschermd)	X	X			Werkzaamheden in het broedseizoen

Verbodsbepalingen:

Lid 1: te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;

Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;

Lid 4: opzettelijk te verstoren; verstoring toegestaan indien niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Art 3.1 lid 2 van de Wnb is daarom niet van toepassing op deze soorten. Buizerd, havik, torenvalk, sperwer, kerkuil, ransuil. Gezien de werkzaamheden is het rapen van eieren niet aan de orde en daarom is art. 3.1 lid 3 van de Wnb niet van toepassing. Binnen het plangebied komen mogelijk alleen nestplaatsen van algemeen voorkomende soorten voor die in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieve nestmogelijkheden vinden. De werkzaamheden kunnen effect hebben op een individuen. Er is geen sprake van effecten op een populatie. Daarom is er geen sprake van overtreding van art. 3.1 lid 4 van de Wnb.

Habitatrichtlijnsoort

Tabel 4 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soortgroep	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Gevolg van
Vleermuizen	X	X				Aantasting en verstoring leefgebied door werkzaamheden Toename van verkeersintensiteit
Amfibieën (poelkikker, heikikker, rugstreeppad)	X	X	X	X		Aantasting leefgebied bij dempen watergangen en doden individuen door werkzaamheden Toename van verkeersintensiteit

Verbodsbepalingen:

Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;

Lid 2: opzettelijk te verstoren;

Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;

Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;

Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De werkzaamheden hebben geen invloed op verblijfplaatsen van vleermuizen en daardoor is uitgesloten dat voortplantingsplaatsen of rustplaatsen beschadigd worden. Art. 3.5 lid 4 van de Wnb is daarom niet van toepassing op vleermuizen. Van de aanwezige soort leggen amfibieën alleen eieren waardoor art. 3.5 lid 3 van de Wnb van toepassing is op deze soortgroep. Binnen het plangebied zijn beschermde plantensoorten uitgesloten waardoor art. 3.5 lid 5 niet van toepassing is.

Andere soorten

Tabel 5 Mogelijke overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 ten aanzien van soorten van de Habitatrichtlijn

Soortgroep	A	B	C	Gevolg van
Grondgebonden zoogdieren (das, eekhoorn, marterachtigen)	X			Toename van verkeersintensiteit
Amfibieën (Alpenwatersalamander)	X			Aantasting leefgebied bij dempen watergangen en doden individuen door werkzaamheden Toename van verkeersintensiteit
Reptielen (levendbarende hagedis, hazelworm)	X			Toename van verkeersintensiteit

Verbodsbepalingen:

a: opzettelijk te doden of te vangen;

b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen

c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Binnen het plangebied zijn geen vaste voortplantingsplaatsen of rustplaats aanwezig waardoor art 3.10 lid B niet van toepassing is. Ook zijn binnen het plangebied geen beschermde planten aanwezig waardoor art 3.10 lid C niet van toepassing is.

Soortgericht onderzoek

Aan de hand van de quickscan kan de aanwezigheid van een aantal soorten en soortgroepen worden uitgesloten. Van andere soorten is vastgesteld dat het plangebied mogelijk geschikt leefgebied vormt en dat er mogelijk sprake is van overtreding van verbodsbepalingen. Eerst dient nader onderzoek te worden uitgevoerd voordat beoordeeld kan worden of sprake is van negatieve effecten. Op basis van de resultaten hiervan, kan bepaald worden of en zo ja, welke mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden en of mogelijk een ontheffing in het kader van de Wnb moet worden aangevraagd.

Soortgericht vervolgonderzoek is noodzakelijk voor de volgende soorten:

- Steenuil: Onderzoek naar de aanwezigheid van steenuilen conform Soortenstandaard Steenuil. Drie veldbezoeken tussen 15 februari en 15 april dienen uit te wijzen of het plangebied een essentiële functie als leefgebied vormt.
- Vleermuizen: Onderzoek naar aanwezigheid van vliegrouetes van vleermuizen dient te worden uitgevoerd, zie paragraaf 3.3. Conform Soortentandaar Gewone dwergvleermuis, Watervleermuis, Laativlieger en Gewone grootoorvleermuis dient het onderzoek uitgevoerd te worden. Het gaat om twee veldbezoeken in de periode van half april tot oktober waarvan één in de kraamperiode (15 mei tot 15 juli).
- Amfibieën: Indien de sloot ter hoogte van de Vaarlesedreef wordt gedempt dient onderzocht te worden of sprake is van een essentieel voortplantingswater van alpenwatersalamander, heikikker, poelkikker en rugstreeppad. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de soortenstandaard van de betreffende soorten. Drie veldbezoeken dienen tussen februari en juni te worden uitgevoerd waarvan één in februari of maart.

Mitigerende maatregelen

Voor algemeen voorkomende soorten en broedvogels (waarvan nest gedurende broedperiode beschermd is) dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden. Daarnaast dienen in het kader van de algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb) maatregelen te worden getroffen om voldoende zorg in acht te nemen voor aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten, onder andere voor in de omgeving voorkomende grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen.

- **Zorgplicht:** Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht: werk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.
- **Broedvogels:** De bermen van de ontsluitingsweg dienen ongeschikt te zijn als foerageergebied om het aanrijdingsrisico te verkleinen. Ruigte, struweel en andere vegetatie zorgt voor geschikt foerageergebied en dient daarom afwezig te zijn. Verharding is een oplossing voor het ongeschikt maken van de berm.
- **Broedvogels (nestplaats gedurende broedperiode beschermd):** Voer werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen te werken, dienen geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt en gehouden. Indien werkzaamheden starten binnen het broedseizoen, dient door een deskundig ecooloog onderzocht te worden of broedende vogels ter plaatse aanwezig zijn.
- **Grondgebonden zoogdieren, amfibieën en reptielen:** Langs het gehele traject dient een wildraster gerealiseerd te worden. Deze dient aan te sluiten op het wildraster ter hoogte van de Vaarlesedreef. Dit wildraster dient voor de betreffende soortgroepen te functioneren. Voorkomen dient te worden dat dieren door het wildraster op worden gesloten. Derhalve wordt gekozen om onderhoudsvriendelijke voorzieningen te treffen, zoals uittreedplaatsen. Wanneer gekeken wordt naar de bestaande wildrasters en de geadviseerde wildrasters zal het buitengebied versnipperd worden voor grondgebonden zoogdieren, reptielen en amfibieën. Dit kan tot uitkomst hebben dat er deelpopulaties ontstaan die gevoelig zijn voor uitsterven. Derhalve wordt geadviseerd om faunavoorzieningen te realiseren. Hierbij kan gedacht worden aan een dassentunnel die door meerdere soorten gebruikt kan worden. Ook kan ter hoogte van Mierlosedijk bij de parallel lopende sloot een duiker met voorzieningen, zoals een loopplank, gerealiseerd worden.
- Indien werkzaamheden bij de sloot ter hoogte van Mierlosedijk tussen februari en november uitgevoerd worden dient voor de start van de werkzaamheden door een deskundig ecooloog geïnspecteerd te worden of (beschermd) amfibieën voorkomen. Zo ja, dienen deze dieren en/of eieren te worden weggevangen en in geschikte watergangen in de omgeving worden uitgezet.

3.6 Conclusie en advies

Op basis van de uitgevoerde habitatgeschiktheidsbeoordeling, heeft een plangebied een essentiële functie voor beschermde soorten (steenuil, verschillende soorten vleermuizen, verschillende soorten amfibieën). Gezien de verwachte negatieve effecten op deze soorten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied, dient nader onderzoek naar het leefgebied van steenuil en vliegroutes van vleermuizen uitgevoerd te worden. Op basis daarvan kan beoordeeld worden of sprake is van negatieve effecten op deze soorten. Indien de sloot ter hoogte van de Vaarlesedreef wordt gedempt dient ook onderzoek naar amfibieën uitgevoerd te worden. Op basis van de resultaten van dit soortgericht onderzoek, worden bepaald of en zo ja, welke mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden en of mogelijk een ontheffing in het kader van de Wnb moet worden aangevraagd.

Het is in ieder geval noodzakelijk om mitigerende maatregelen te treffen om effecten op broedvogels (waarvan nest gedurende broedperiode beschermd is) en algemeen voorkomende vrijgestelde soorten zoogdieren en amfibieën te voorkomen, in het kader van de Zorgplicht. Daarnaast dient ook rekening gehouden te worden met een toename van de verkeersintensiteit in het gebied waarvoor mitigerende maatregelen getroffen dienen te worden. Zie paragraaf 3.6 voor deze maatregelen.

4 GEBIEDSBESCHERMING

4.1 Wettelijk kader

4.1.1 Natura 2000

In Nederland hebben veel natuurgebieden een beschermde status gekregen onder de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wetgeving is sinds 1 januari 2017 opgegaan in de Wnb (hoofdstuk 2). Hoewel het plangebied geen onderdeel uitmaakt van het netwerk van Natura 2000-gebieden geldt dat voor Natura 2000-gebieden ook externe werking (effecten op beschermde natuurwaarden als gevolg van activiteiten buiten het beschermd natuurgebied) onderzocht moeten worden.

Onder Natura2000-gebieden vallen die gebieden die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Voor deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar worden gebracht. Om dit toetsbaar te maken, kent de Wnb voor projecten en andere handelingen die gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningsplicht. Deze vergunning wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende reden van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaand aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen). Redenen van economische aard kunnen ook gelden als dwingende reden van groot openbaar belang. Als prioritaire soorten of habitats deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen mogen redenen van economische aard alleen gebruikt worden na toetsing door de Europese Commissie.

Routes voor vergunningverlening: De Wnb kent twee routes voor het verlenen van een vergunning:

1. Als er sprake is of kan zijn van significante verstoring van soorten en/of significante verslechtering van de kwaliteit van habitats, moet een Passende Beoordeling uitgevoerd worden.
2. Wanneer wel een verslechtering van de kwaliteit van habitats op kan treden, maar deze zeker niet significant zullen zijn, kan worden volstaan met een ecologische toets (Verslechteringstoets).

DEFINITIE SIGNIFICANTE EFFECTEN

Een activiteit heeft significante effecten als zij de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied in gevaar brengt. Hiervoor is geen objectieve grens; per geval zal bekeken worden of een effect significant is. Het oordeel moet gebaseerd zijn op de specifieke situatie die van toepassing is. Hierbij moet ook cumulatieve effecten onderzocht worden (Ministerie LNV, 2009)

Als er geen sprake is van de verslechtering van de kwaliteit van habitats en er hoogstens sprake is van niet-significante verstoring van soorten, is er geen Wnb-vergunning nodig. In dat geval hoeft er ook geen nader onderzoek gedaan te worden.

4.1.2 Natuurnetwerk Brabant

Om de natuur in Nederland weer tot een goed functionerend ecologisch netwerk te maken, wordt het Natuurnetwerk Nederland, NNB (de voormalige Ecologische Hoofdstructuur) begrensd en aangelegd, als netwerk van bestaande en nieuwe natuur. Het beleidskader voor het aanwijzen (begrenzen) en beschermen van het NNL is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Er wordt in onderliggende quickscan rekening gehouden met artikel 5.1 Bescherming ecologische hoofdstructuur, lid 1 t/m 6 van de Verordening Ruimte.

Het ruimtelijk beleid voor het NNB is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken van het NNB, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn. Het NNB-beschermingsregime is opgebouwd uit verschillende elementen die zijn opgenomen in de Spelregels NNB. Dit zijn naast het 'nee, tenzij'-regime, met als sluitstuk natuurcompensatie, de maatwerkinstrumenten NNB-saldobenadering en Herbegrenzen NNB.

‘Nee, tenzij’-regime en compensatiebeginsel

Het ruimtelijke beleid voor het NNB is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNB het ‘nee, tenzij’-regime. Dat wil zeggen dat ontwikkelingen in het NNB die significante gevolgen hebben voor de kenmerken en waarden van het NNB alleen kunnen worden toegestaan als er sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieve oplossingen zijn. Indien een voorgenomen ingreep de ‘nee, tenzij’-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het ‘nee, tenzij’-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

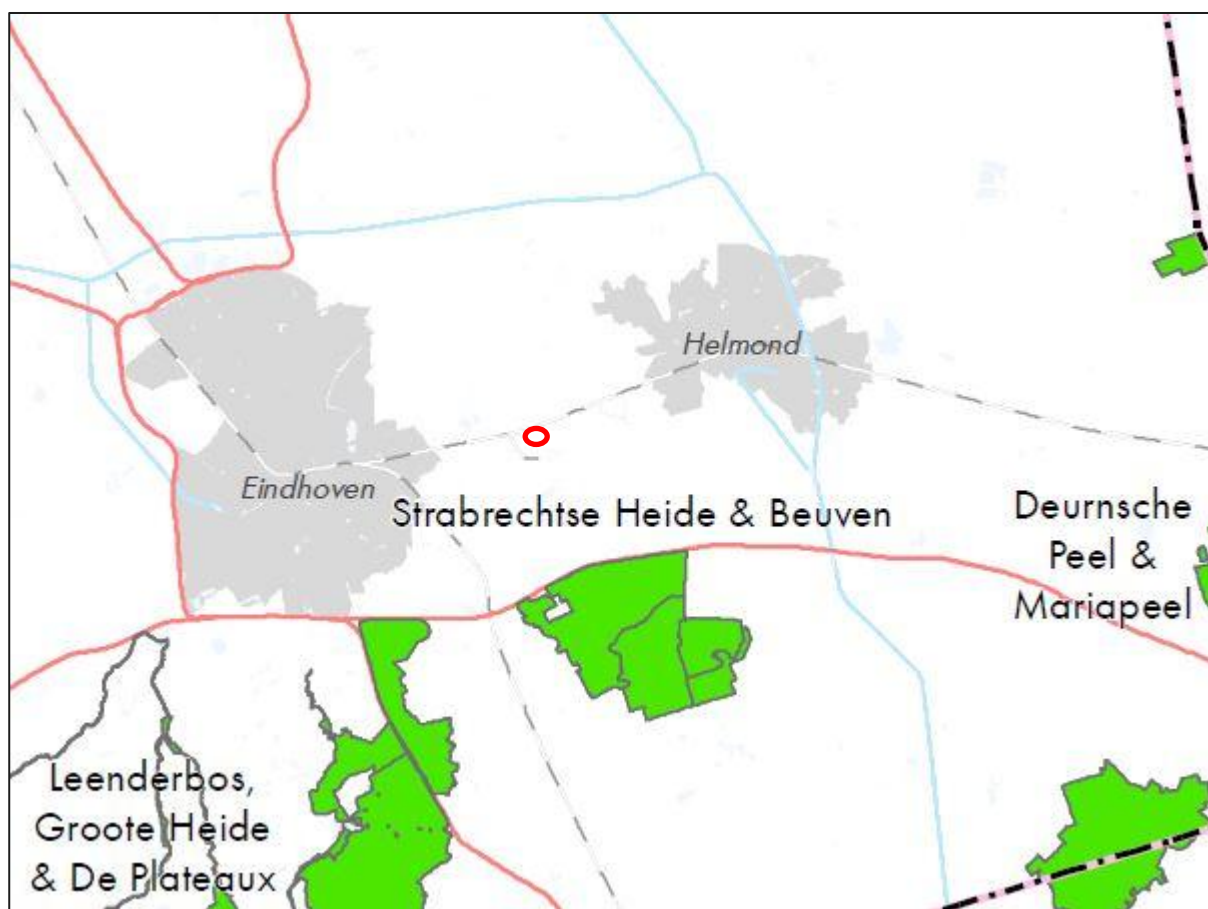
4.2 Methode

Ten behoeve van deze quickscan met betrekking tot beschermde gebieden is een bureaustudie uitgevoerd. Via de site van de provincie Noord-Brabant is achterhaald of het plangebied in of in de omgeving van beschermd gebied ligt. Indien dit het geval is, is onderzocht of het project mogelijk leidt tot conflict met de gebiedsbescherming en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

4.3 Resultaten

4.3.1 Natura 2000

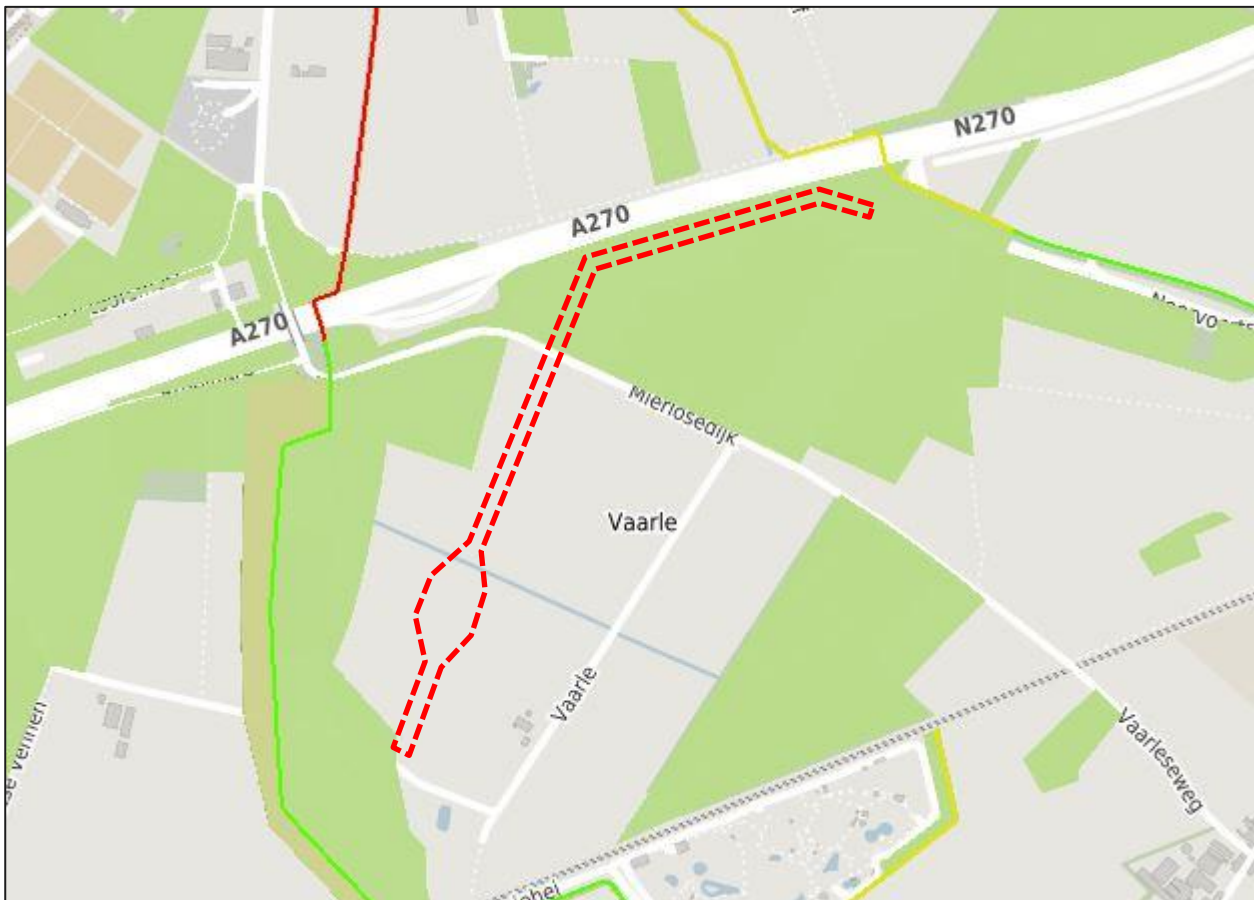
Het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied is het habitatrichtlijngebied Strabrechtse Heide & Beuven op ruim 5 kilometer afstand van het plangebied, zie figuur 3.

Figuur 3. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (groen).

4.3.2 Natuurnetwerk Brabant

Het plangebied vormt onderdeel van het Natuurnetwerk Brabant (NNB, voorheen Ecologische Hoofdstructuur). Dit NNB-gebied ligt ten noord(oosten) van de Mierlosedijk, zie figuur 4.

Figuur 4. Ligging NNB; groen, globale ligging plangebied; rood (provincie Noord-Brabant).

4.4 Effectbeschrijving en -beoordeling

Natura 2000: Hoewel het plangebied niet is gelegen binnen een Natura 2000-gebied, is mogelijk wel sprake van externe werking op het gebied Strabrechtse Heide & Beuven. Aangezien de netwerkfunctie van de wegen naar verwachting veranderd als gevolg van de nieuwe verbinding, kunnen effecten als gevolg van stikstofdepositie niet zonder meer worden uitgesloten.

NNB: Het plangebied maakt onderdeel uit van het NNB. De realisatie van de nieuwe ontsluitingsweg leidt tot ruimtebeslag van het NNB. Daarnaast is mogelijk sprake van versnippering van leefgebied en van externe werking als gevolg van (geluids)verstoring.

4.5 Conclusie en advies

Het gebruik van de ontsluitingsweg heeft mogelijk effect op het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven als gevolg van stikstofdepositie door veranderingen in de netwerkfunctie van wegen. Op basis daarvan dient een voortoets te worden uitgevoerd met een verkeerskundige analyse van de nieuwe netwerkfunctie van wegen, voordat iets gezegd kan worden over mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het NNB. De ruimtelijke ontwikkeling leidt tot ruimtebeslag van het NNB en mogelijk is sprake van versnippering en externe werking als gevolg van (geluids)verstoring. Er dient dan ook een aanvullende toets te worden uitgevoerd met een uitgebreide effectbeschrijving in het kader van zowel negatieve effecten als gevolg van versnippering en externe werking. In het kader van het ruimtebeslag dient een compensatieopgave te worden vastgesteld, conform de regels van de provincie

5 BRONNEN

- Grontmij, 2007. Natuurplan Landgoed Gulbergen. Toetsing verstoring beschermde natuurwaarden, Grontmij Eindhoven.
- Arcadis, 2012. Strategie Ffwet Gulbergen. D.d. 16 oktober 2012.
- Arcadis, 2013. Quick scan natuurwetgeving Landgoed Gulbergen. D.d. 18 december 2013.
- Arcadis, 2013. Sloop Schoutse Vennen. D.d. 2 oktober 2013.
- Arcadis, 2013. Steenuilenonderzoek Landgoed Gulbergen. D.d. 11 oktober 2013.
- Arcadis, 2014. Vervolg natuur Gulbergen. D.d. 15 januari 2014.
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- RAVON, www.ravon.nl, 2017
- Libellenet, www.libellenet.nl, 2017

Soortenstandaard, RvO:

- Steenuil
- Gewone dwergvleermuis
- Watervleermuis
- Laatvlieger
- Gewone grootoorvleermuis
- Heikikker
- Poelkikker
- Rugstreeppad

Provincie Noord-Brabant, www.brabant.nl

BIJLAGE A WETTELIJK KADER WNB

Soortenbescherming

Categorieën

De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Vogelrichtlijnsoorten
- Habitatrichtlijnsoorten
- Andere soorten

Vogelrichtlijnsoorten

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd ([art. 3.1 lid 1](#)).

Habitatrichtlijnsoorten

In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; ([art. 3.5 lid 1](#))

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; ([art. 3.5, lid 5](#))

De bijlagen zijn zeer uitgebreid en er staan ook veel soorten op genoemd die van nature niet in Nederland voorkomen.

Andere soorten

Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet ([art. 3.10, lid 1 onder a en c](#)).

Verbodsbepalingen

Ten aanzien van vogels verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.1 lid 1](#)), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren ([art. 3.1 lid 2](#)), het rapen of onder zich hebben van eieren ([art. 3.1 lid 3](#)) en het opzettelijk storen van vogels ([art. 3.1 lid 4](#)). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort ([art. 3.1 lid 5](#)).

Ten aanzien van de overige Habitatrichtlijnsoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.5 lid 1](#)), het opzettelijk verstoren ([art. 3.5 lid 2](#)), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren ([art. 3.5 lid 3](#)) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art. 3.5 lid 4](#)). Ten aanzien van de Habitatrichtlijn plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen en vernielen ([art. 3.5 lid 5](#)).

Ten aanzien van de Andere soorte diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen ([art. 3.10 lid 1 onder a](#)) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen ([art. 3.10 lid 1 onder b](#)). Ten aanzien van de Andere soorte plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen ([art. 3.10 lid 1 onder c](#)).

Gedragcodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragcode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van EZ vastgestelde gedragscode ([art. 3.31 lid 1](#)). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

- a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- c. een bestendig gebruik;
- d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van EZ kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen ([art 3.3 lid 2-4](#); [3.8 lid 2-5](#), [3.10 lid 2](#)). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van EZ en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van EZ het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. Hieronder is een overzicht opgenomen van de vrijstellingen die in voorliggende situatie gelden.

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden ([art 3.3 lid 1,3](#); [3.8 lid 1,3](#), [3.10 lid 2](#)). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor **vogelrichtlijnsoorten** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.3 lid 4](#)):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor **Habitatrichtlijnsoorten** kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: ([art 3.8 lid 5](#)):

1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;

3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de **Andere soorten**, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Habitatrichtlijnsoorten aangevuld met: (art 3.10 lid 2):

6. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
7. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
8. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
9. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
10. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
11. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
12. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
13. in het algemeen belang.

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen ontheffing Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient het betreffende onderzoek gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvbg) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvbg wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning. Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de ontheffing Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Vrijstelling

Gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant¹ heeft voor de in navolgende tabel opgenomen algemeen voorkomende 'Andere soorten' een generieke vrijstelling ten behoeve voor ruimtelijke ingrepen afgegeven.

Tabel 5: Soorten waarvoor vrijstelling geldt in de provincie Noord-Brabant.

Zoogdieren	Konijn	Amfibieën
Aardmuis	Ondergrondse woelmuis	Bruine kikker
Bosmuis	Ree	Gewone pad
Bunzing	Rosse woelmuis	Kleine watersalamander
Dwergmuis	Tweekleurige bosspitsmuis	Meerkikker
Dwergspitsmuis	Veldmuis	Middelste groene kikker
Egel	Vos	
Gewone bosspitsmuis	Wezel	
Haas	Woelrat	
Hermelijn		
Huisspitsmuis		

Gebiedsbescherming

De Wet Natuurbescherming (Wnb) maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De Wnb noemt daarbij verschillende soorten gebieden.

- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN): het samenhangende ecologische netwerk waarvoor de provincies (gedeputeerde staten) zorgdragen voor de totstandkoming en instandhouding (art. 1.12, lid 2).
- "Bijzondere provinciale natuurgebieden" en "Bijzondere provinciale landschappen" zijn gebieden buiten het NNN aangewezen door gedeputeerde staten vanwege bijzondere natuurwaarden of landschappelijke en cultuurhistorische waarden (art. 1.12, lid 3).
- Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die de Minister van Economische Zaken heeft aangewezen ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 2.1, lid 1).
- "Bijzondere nationale natuurgebieden" zijn door de Minister van Economische Zaken aangewezen buiten bestaande Natura 2000-gebieden (art. 2.11, lid 1).

De Wnb kent alleen voor de Natura 2000-gebieden een toetsingskader. De bescherming van het NNN verloopt via het planologische spoor. Ten aanzien van de bescherming van bijzondere nationale en provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen is in de Wnb geen regeling opgenomen. Provincies kunnen -wanneer zij een dergelijk gebied aan zouden wijzen- daarvoor zelf een regeling opstellen.

Regels ten aanzien van de bescherming van Natura 2000-gebieden

De Minister van Economische Zaken wijst Natura 2000-gebieden aan. In ieder besluit tot aanwijzing van een Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende gebied beschreven. Daarbij gaat het in ieder geval om instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van de leefgebieden van vogels, voor zover nodig ter uitvoering van de Vogelrichtlijn en/of ten aanzien van habitats en habitats van soorten, voor zover nodig ter uitvoering van de Habitatrichtlijn. Op de aanwijzing of wijziging van de aanwijzing van gebieden is afdeling 3.5 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, tenzij het een wijziging van ondergeschikte aard is. Dit betekent dat deze besluiten openstaan voor bezwaar en beroep.

Gedeputeerde staten zijn verplicht zorg te dragen voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen ten aanzien van de in de provincie gelegen Natura 2000-gebieden en moeten ook -indien daar aanleiding voor bestaat- passende maatregelen nemen om verslechtering van de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te voorkomen. Daarnaast moet er voor ieder Natura 2000-gebied een beheerplan worden opgesteld.

Plan, project of andere handeling?

¹ Vrijstelling soorten ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer en onderhoud Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Noord Brabant "Natuurlijk Waardevol". Vastgesteld door Provinciale Staten op 12 december 2016.

De Wnb maakt onderscheid in plannen, projecten en andere handelingen. Het verschil tussen een plan enerzijds en project en andere handeling anderzijds is duidelijk: Een plan gaat over het voornemen tot het verrichten van een handeling of om het scheppen van een (planologisch) kader voor een toekomstige handeling. Een project of andere handeling gaat altijd om een daadwerkelijk uit te voeren handeling.

Het verschil tussen een project en een andere handeling is lastiger. Kort gezegd komt het erop neer dat er sprake is van een project in geval van een “fysieke ingreep in het natuurlijk milieu” en dat “activiteiten waarbij geen sprake is van werken of ingrepen die de materiële toestand van een plaats veranderen”, niet kunnen worden aangemerkt als een project. Bouw-, aanleg- of sloopwerkzaamheden zijn bijvoorbeeld wel projecten. Een activiteit waarbij slechts gebruik wordt gemaakt van een bepaalde locatie, zonder dat deze locatie feitelijk wijzigt, kan niet als project worden aangemerkt. Zo heeft de ABRvS geoordeeld, toen een Nbw-vergunning voor het uitvoeren van strandexcursies met een strandbus aan de orde was dat het een “andere handeling” betrof. Deze activiteit, net als bijvoorbeeld het openstellen van een reeds bestaande weg, kwalificeert niet als project. Ook het verlenen van toestemming om de exploitatie van een vliegveld voort te zetten is geen project. Het verlengen van een start- en landingsbaan van een vliegveld is dan wel weer een project.

Beoordeling van plannen

Een plan dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, mag door het betreffende bestuursorgaan pas worden vastgesteld nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.8 lid 1 en art 2.8 lid 3). Een uitzondering is een plan dat een herhaling of voortzetting is van een ander plan waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens of inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag het plan alleen worden vastgesteld wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets; art 2.8 lid 4). Wanneer er sprake is van significante gevolgen voor een prioritair habitat of prioritaire soort en de dwingende reden van groot openbaar belang is een reden van sociale of economische aard, dient in aanvulling op de ADC-toets door de minister van Economische Zaken een advies gevraagd te worden aan de Europese Commissie voordat het plan wordt vastgesteld (art 2.8 lid 5). De te nemen compenseren maatregelen moeten onderdeel uitmaken van het betreffende plan (art 2.8 lid 7). Een eventueel in te richten compensatiegebied dient de status van Natura 2000-gebied te krijgen (art 2.8 lid 8).

Voorafgaand aan het vaststellen van een plan hoeft dus geen vergunning aangevraagd te worden. Wel dient het bestuursorgaan indien nodig middels een passende beoordeling de effecten op Natura 2000-te toetsen.

Beoordeling van projecten

Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning pas verleend nadat uit een passende beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art 2.7 lid 3 onder a en art 2.8 lid 1). Een uitzondering is een project dat een herhaling of voortzetting is van een ander project, of deel uitmaakt van een ander plan, waarvoor al een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling geen nieuwe gegevens of inzichten op kan leveren (art 2.8 lid 2).

Wanneer de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast niet is verkregen, mag de vergunning alleen worden verleend wanneer er geen alternatieve oplossing is, er een dwingende reden van groot openbaar belang wordt gediend en er compenserende maatregelen worden getroffen (de ADC-toets) (art 2.8 lid 4). Wanneer er sprake is van significante gevolgen voor een prioritair habitat of prioritaire soort en de dwingende reden van groot openbaar belang is een reden van sociale of economische aard, dient in aanvulling op de ADC-toets door de minister van Economische Zaken een advies gevraagd te worden aan de Europese Commissie voordat de vergunning wordt verleend (art 2.8 lid 5). De te nemen compenseren maatregelen moeten onderdeel uitmaken de vergunning voor het betreffende project (art 2.8 lid 7). Een eventueel in te richten compensatiegebied dient de status van Natura 2000-gebied te krijgen (art 2.8 lid 8).

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen vergunning Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient de passende beoordeling gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvbg) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvbg wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning. Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de vergunning Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

Beoordeling van andere handelingen

Het is verboden zonder vergunning een andere handeling dan een project te verrichten die -gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art 2.7 lid 2). Het bevoegd gezag moet bij het verlenen van een vergunning rekening houden met de gevolgen die de handeling kan hebben voor de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied ([art 2.7 lid 3 onder b](#) en [2.8 lid 9](#)).

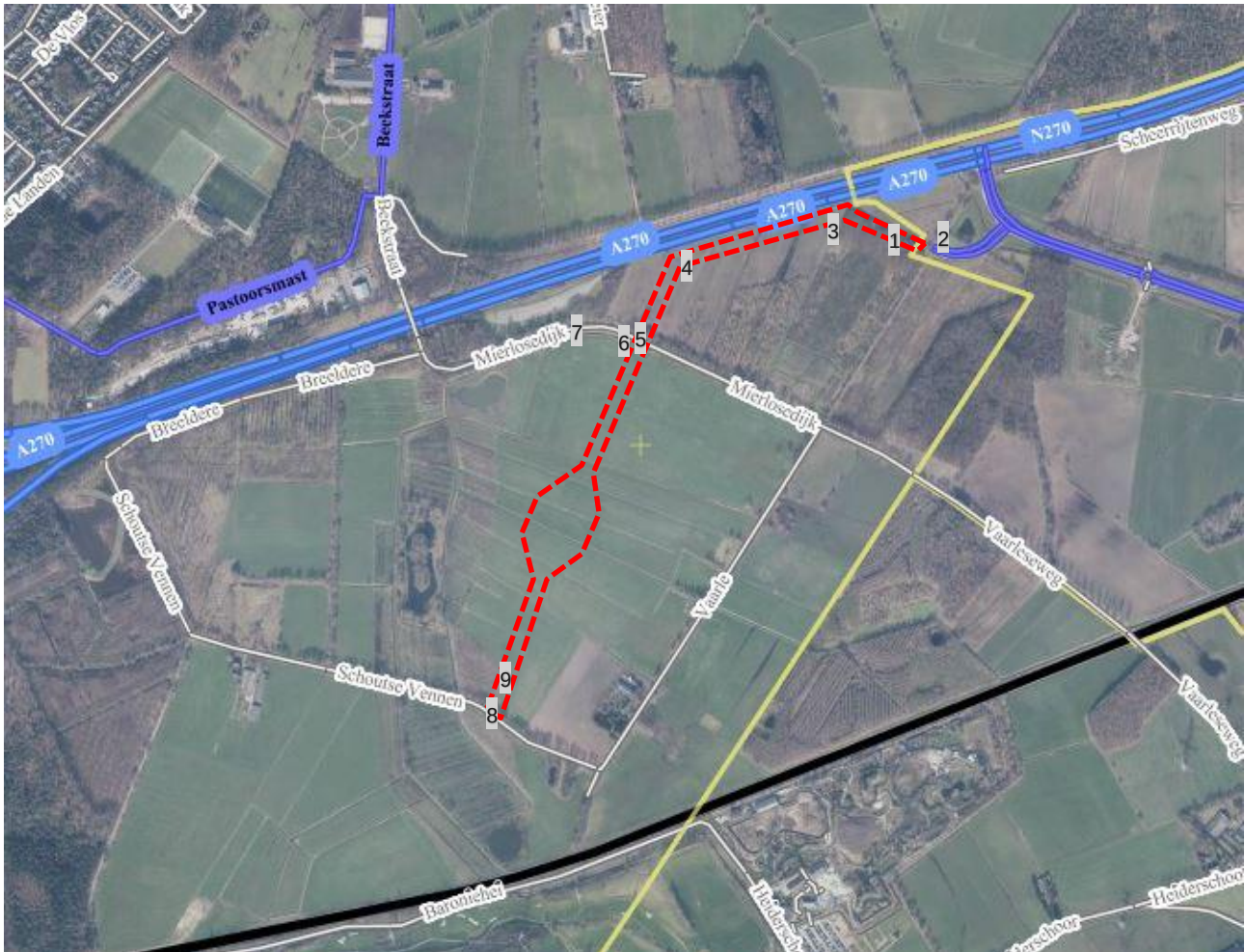
Voor een vergunning voor een handeling die niet is aan te merken als een project, is dus geen passende beoordeling vereist. Cumulatie met andere plannen en projecten mag buiten beschouwing gelaten worden. Wel moeten de effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied volledig in beeld te worden gebracht om het bevoegd gezag in staat te stellen om de gevolgen voor het Natura 2000-gebied te betrekken in de beslissing op de vergunningaanvraag.

Aanhaken bij de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO)

Er kan voor worden gekozen geen vergunning Wnb aan te vragen, maar de toestemming aan te laten haken bij de Omgevingsvergunning. In dat geval dient het betreffende onderzoek gevoegd te worden bij de aanvraag Omgevingsvergunning. Het bevoegd gezag voor de Omgevingsvergunning vraagt vervolgens een verklaring van geen bedenking (vvbg) aan bij het bevoegd gezag Wnb. De voorwaarden waaronder de vvbg wordt afgegeven maken vervolgens onderdeel uit van de Omgevingsvergunning. Wanneer ervoor wordt gekozen de toestemming Wnb niet aan te laten haken, moet de vergunning Wnb zijn aangevraagd voordat de Omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

BIJLAGE B FOTO-IMPRESSIE

Op onderstaande kaart zijn de locaties van de navolgende foto's opgenomen.

Figuur 5. Luchtfoto, globale ligging plangebied; rode stippellijn, locatie nummering komt overeen met nummering van onderstaande foto's.

Foto 1. Akkerland, sloot en bosschage ten noordwesten van de Vaarlesedreef.

Foto 2. Wildraster aan noordzijde van de Vaarlesedreef.

Foto 3. Akkerland ten noordwesten van de Vaarlesedreef.

Foto 4. Akkerland ten noordoosten van de Mierlosedijk.

Foto 5. Bomenlaan van de Mierlosedijk.

Foto 6. Sloot ter hoogte van de Mierlosedijk.

Foto 7. Poel en wildraster ter hoogte van de Mierlosedijk.

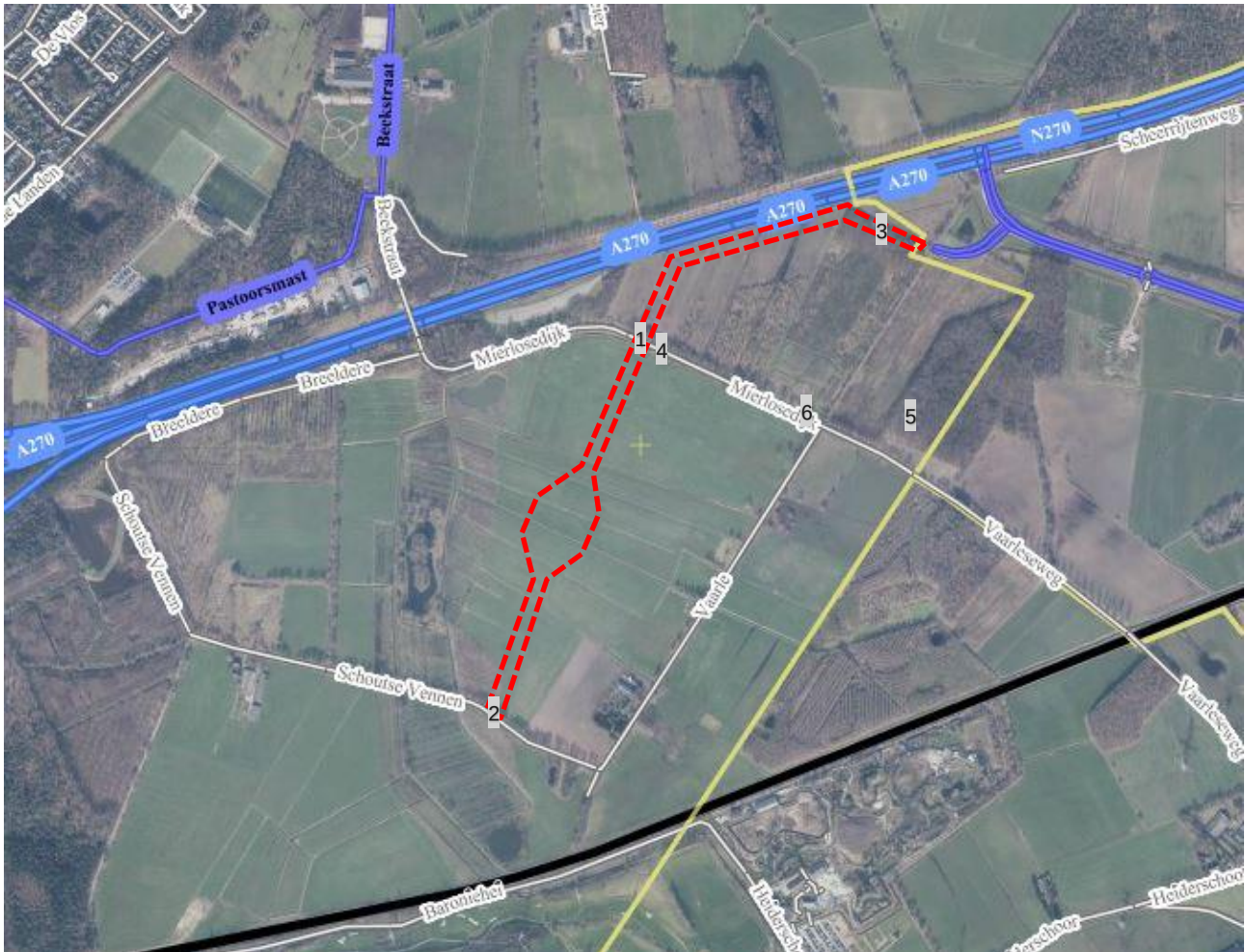
Foto 8. Bomenlaan van de Schoutse Vennen

Foto 9. Grasland ter hoogte van de Schoutse Vennen.

BIJLAGE C RESULTATEN

Op onderstaande kaart zijn de locaties van de navolgende foto's opgenomen.

Figuur 6. Luchtfoto, globale ligging plangebied; rood, locatie nummering komt overeen met nummering van onderstaande foto's.

Foto 1. Potentiele vliegroute van vleermuizen ter hoogte van de Mierlosedijk.

Foto 2. Potentiele vliegroute van vleermuizen ter hoogte van de Schoutse Vennen.

Foto 3. Sloot ter hoogte van de Vaarlesedreef vormt potentieel leefgebied van amfibieën. De rand van de bosschage vormt een potentiële vliegroute van vleermuizen.

Foto 4. Sloot ter hoogte van de Mierlosedijk vormt potentieel leefgebied van amfibieën.

Foto 5. Graafsporen das ten zuiden van de Vaarlesedreef.

Foto 6. Nestplaats spreeuw in een holte van een beuk.

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: C05058.000187.0200
Onze referentie: 079429520 A

